

IN MEMORIAM

S. mo Angelina Subašić

Danas smo se svi okupili da komemoriramo uspomenu profesorice našeg Instituta za crkvenu glazbu s. mo Angeline Subašić.* Tu uhodanu praksu Bogoslovnog fakulteta — da se svaki put održi komemorativna sjednica profesoru koji je preminuo — nismo mogli izvršiti odmah nakon smrti jer je s. Angelina poletjela u vječnost za vrijeme ljetnih praznika, navečer 4. srpnja ove godine. Tada su gotovo svi i slušači i profesori našeg Instituta bili na odmoru izvan Zagreba i nisu za dugo ni doznali za njezinu smrt. Na sprovodu nas je bilo tek nešto: pet-šest slušača i profesora.

S. Angelina mo Subašić dijete je Bosne nam ponosne. Rođena je 18. siječnja 1923. u Bugojnu od bogobojaznih katoličkih hrvatskih roditelja. Na krštenju su joj nadjenuli ime Anđelka. Osnovnu je školu završila u rodnom mjestu i već od ranog djetinjstva — kao mala djevojčica — željela je postati redovnicom: svoj život izravno posvetiti Gospodinu Bogu. Taj veliki, uzvišeni ideal — tako mi je jednom pričala — u njoj su probudile redovnice sv. Vinka Paulskog u njenom rodnom Bugojnu. Još kao mala često je s divljenjem promatrala kako ss. milosrdnice pobožno prisustvuju sv. misi i još pobožnije primaju sv. pričest. Ovu svoju veliku tajnu mala je Anđelka povjerala svome dobrom pokojnom ocu i skrivena iz prikrajka znatiželjno prisluškivala kako on o njezinim tajnama razgovara s mjesnim župnikom,

bosanskim »ujakom«. Sva djetinji sretna i mladenački oduševljena pošla je u Banju Luku te kod čč. ss. Klanjateljica Krvi Kristove završila građansku školu i novicijat: školu redovničkog života. Iza novicijata, prvu profesiju položila je 15. kolovoza 1942., a vječne zavjete 15. kolovoza 1947. u samostanu Nazaret kod Banja Luke.

Već kao mlada sestra pokazala je veliku ljubav i smisao za glazbu. Srednju muzičku školu državnog konzervatorija pohađala je u Zagrebu i završni ispit uz opće obrazovne predmete položila 30. VI. 1947. godine. Na Muzičkoj Akademiji s vrlo dobrim uspjehom diplomirala je orgulje kod Fr. Lučića 11. XII. 1952. Kao orguljaš i voditeljica crkvenog pjevanja djelovala je u Zagrebu, Indiji, Sibeniku i Rimu. Uza sav rad u crkvama oko liturgijskog pjevanja davala je privatne satove iz glazbe i instrumenata: glasovira, orgulja, harmonike itd. Osobito su bili zapaženi njezini koncerti na orguljama za vrijeme tečajeva sestara orguljašica, što ih je organizirao odbor za crkvenu glazbu zagrebačke nadbiskupije pod vodstvom pok. Albe Vidakovića. I sama je bila član ovog odbora od njegovog osnutka.

Kod osnivanja Instituta za crkvenu glazbu u Zagrebu i dok smo raspravljali koga ćemo uzeti za profesora, među prvima oko je palo na izvanredne glazbene i pedagoške odlike s. Angeline. Uprava Instituta ju je preko fakultetskog vijeća bogoslovnog fakulteta predložila za imenovanje. Veliki Kancelar, nadbiskup zagrebački dr Franjo Šeper 26. VI. 1963. imenovao ju je izvanrednim

* Donosimo u cjelosti govor što ga je na komemorativnoj sjednici 21. XI. u prostorijama Instituta za crkvenu glazbu održao predsjednik Instituta mo. Anđelko Milanović.

nastavnikom orgulja i organografije na našem Institutu. Još su mi u pameti svježe riječi pok. Albe Vidakovića, prvog predstojnika Instituta — on ju je dobro poznao, bio joj je dugogodišnji profesor — doslovno mi je rekao: s. Angelina Subašić je dobra redovnica i bit će nam odlična profesorica. Svojim životom i radom na Institutu s. Angelina je opravdala Albino povjerenje i potvrdila istinitost njegovih riječi. Đaci i kolege profesori su je veoma cijenili i poštivali. Đaci su kod nje — i ako je koji put, osobito u početku, bila pametno stroga — osjetili ljubav i skrb da ih što bolje nauči. Njezini đaci su se isticali preciznim sviranjem, pravilnim fraziranjem, stilskom interpretacijom i odličnim poznavanjem svoga kompliciranog instrumenta, orgulja. Bila je, kako kaže Sv. Pismo, mulier fortis, jaka žena, koja je znala realno prosuditi što hoće i koliko može.

Da bi svojim učenicima mogla dati još bolju izobrazbu u sviranju na orguljama i što ispravnije pojmove postkonzilskog orguljaša godine 1967. polazi u Rim i na Papinskom Institutu za crkvenu glazbu upisuje studij crkvene glazbe i orgulja. U Rimu se s. Angelina ugodno i neugodno iznenadila. Zadivio ju je visoki nivo stručnosti i umjetničko umijeće na orguljama te mnogobrojni koncerti svjetskih majstora. Po prvi put je došla u dodir s evropskom naprednom orguljaškom kulturom i osjetila na koliko je nižem stupnju bio naš Zagreb — u kojem je ona diplomirala upravo orgulje — u odnosu na zapadni orguljaški nivo. Zato je još upornije prionula studiju, mnogo učila, savjesno koristila svaku minutu vremena, sve htjela doznati u bogatoj literaturi orguljaškoj. U proljeće 1973. godine diplomirala je iz crkvene glazbe i dobila naslov maestro. U diplomskoj radnji obradila je orgulje grada Sibenika: Organi antichj e moderni in Sebenico, Roma 11. II. 1973. i dobila najveću moguću ocjenu. Ozbiljnim studijem i uzornim vladanjem osvjtljala nam je lice pred internacionalnim forumom na ovoj međunarodnoj ustanovi crkvene glazbe. Za njezinu prijemljivu narav i dušu žednu znanja i umjetnosti boravak u Rimu značio je mnogo: visoku izobrazbu u glazbi i to u postkonzilskoj liturgijskoj glazbi, a posebno u orguljama. Neumorno je snimala koncerte, osobito orguljaške, sa željom da to presadi u naš Zagreb, na naš Institut. U jesen prošle godine puna idealizma povratila se k nama u Zagreb, k svojim đacima da im um, srce i dušu obogati najnovijim tekovinama postkonzilske crkvene glazbe i liturgijskog sviranja, da s izvora klasične crkvene glazbe u Hrvatsku prenese pravilno novonastalo bujanje postkonzilskog orguljskog i liturgijskog života. Nakon završnih studija crkvene glazbe prisustvovala je dvomjesečnom tečaju duhovne obnove za redovnike i redovnice prema smjernicama II. Va-

tikanskog koncila u Mondo Migliore na Lago Albano blizu Rima. Tu su se izmjenjivala mišljenja i iskustva iz čitavog katoličkog redovničkog svijeta: o životu u zajednici, o odnosu poglavara i podložnika, o bratstvu odnosno sestinstvu, o ispravnom pojmu redovništva prema evanđelju itd. Znanje i iskustvo što ga je stekla u Rimu na Papinskom Institutu za crkvenu glazbu, u Italiji i posebno u Mondo Migliore željela je prenijeti na naš Institut, u svoju redovničku zajednicu, u domovinu. Sve je htjela i znala mudro i pametno rasporediti prema Sv. Pismu: bila je odjevena snagom i dostojanstvom. Svoja je usta mudro otvarala i pobožan nauk joj je bio na jeziku. Pazila je na vladanje i nije jela kruh besposlice.

23. svibnja ove godine, nakon školske produkcije na kojoj su nastupila dva njezina đaka, iznenada je teško oboljela. Liječnik je posumnjao da se radi o meningitisu i uputio je u zaraznu bolnicu gdje su ustanovili da je dobila izljev krvi u mozak. Tek što se oporavila ponovio se drugi izljev, ali uz veliku pažnju liječnika, njegu bolničkog osoblja i od drugog se vidno oporavila. Nakon slikanja glave liječnici su joj prikazali stvarno i opasno zdravstveno stanje u kojem se nalazi i zahtijevali operaciju, na što se ona nije mogla odlučiti. Željela je da se u samostanu odmori i razmisli. Uzimala je redovito lijekove i dobro se osjećala tako da smo svi pomislili: opasnost je minula. Ali 4. srpnja oko 18 sati naglo joj je pozlilo, nadošao je treći izljev krvi u mozak — čega su se liječnici pribojavali — i za pola sata je pohrlila Gospodinu u vječnost. Izjutra toga dana izjavila je jednoj sestri: »Ako se Gospodinu sviđa, neka me vodi«. Uvijek, za života i u bolesti, bila je potpuno predana u volju Božju.

Smrću s. Angeline mo Subašić izgubili smo, katolička Crkva kod nas i naš Institut visokokvalificiranog stručnjaka u postkonzilskoj liturgijskoj glazbi i odličnog profesora na orguljama posebno. Taj gubitak nas je teško pogodio, ali uvijek moramo imati živu vjeru u Božju providnost koja je neiscrpiva. Bog upravlja svime, Njegovo oko sve vidi, Njegova ruka sve vodi te neće ni nas zaboraviti. S. Angelina je sav svoj život još od najranije mladosti potpuno i jedino Bogu posvetila. Zato će joj On biti njezina velika plaća i nagrada.

Prilikom njezine bolesti moglo se vidjeti koliko su je njezine sestre, đaci, kolegice i kolege profesori te mnogi znanci voljeli i cijenili. Bez prekida joj je soba bila puna svježeg cvijeća, a ona vedra, raspoložena i nasmišana. Takva je bila u životu, te će svima ostati u trajnoj uspomeni kao uzor savjesnog vršenja dužnosti i vedrog predanja u Božje odluke.